

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BJA-V.084.3.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Arkadiusz Psica
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie
Plac Na Stawach 1
30-107 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31a ust. 10 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹ (dalej: ustawa o COVID-19) Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadził w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Krakowie (dalej: WUP w Krakowie/Urząd/Jednostka) kontrolę w zakresie wykorzystania przez WUP w Krakowie środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej: FGŚP, Fundusz) na realizację wybranych zadań wynikających z ustawy o COVID-19, w okresie od 2 marca 2020 r. do 31 grudnia 2023 r. z możliwością zasięgnięcia informacji z okresu późniejszego, jeżeli miały wpływ na kontrolowane zagadnienie.

I. Podsumowanie wyników kontroli

1. Dyrektor WUP w Krakowie zapewnił właściwe warunki organizacyjne w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o COVID-19.

2. WUP w Krakowie udzielił wsparcia na rzecz ochrony miejsc pracy, zgodnie z zasadami określonymi w art. 15g, 15ga, 15gg, 15gga/15ggb i 15gga¹ ustawy o COVID-19. Z tytułu kosztów obsługi realizacji zadań, Urząd otrzymał z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środki w łącznej wysokości 6 054 322,43 zł², nie przekraczając progu wskazanego w art. 31a ust. 4 ustawy o COVID-19, tj. 0,5% kwoty przekazanej przez dysponenta FGŚP na realizację zadań z art. 15g, 15ga, 15gg, 15gga/15ggb i 15gga¹ ustawy o COVID-19 w łącznej wysokości 1 214 936 592,31 zł³.

3. Do WUP w Krakowie wpłynęło łącznie 20 715 wniosków na kwotę 1 666 505 535,52 zł⁴, z czego 15 707 wniosków rozpatrzono pozytywnie.

¹ t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 340.

² WUP w Krakowie wykorzystał środki w pełnej wysokości.

³ Środki przekazane od 2020 r. wg stanu na 30 kwietnia 2024 r.

⁴ Zgodnie z zestawieniem na potrzeby kontroli dot. dofinansowania COVID-19, wg stanu na 31 sierpnia 2024 r.

Kwota wydatkowana⁵ przez Urząd wyniosła 1 217 096 394,28 zł. Beneficjenci dokonali zwrotów w łącznej wysokości 140 696 415,74 zł.

Z tytułu świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy wynikających z ustawy o COVID-19, WUP w Krakowie wydatkował środki Funduszu w związku z:

- art. 15g w kwocie 491 338 005,21 zł, w tym z tytułu przestoju ekonomicznego 50 270 531,71 zł i z tytułu obniżonego wymiaru czasu pracy 441 067 473,50 zł;
- art. 15ga w kwocie 7 647 606,41 zł;
- art. 15gg w kwocie 473 478 556,45 zł;
- art. 15gga/15ggb w kwocie 244 578 226,21 zł;
- art. 15gga¹ w kwocie 54 000,00 zł.

4. Urząd zakończył rozliczanie wniosków o udzielenie wsparcia przewidzianego w art. 15g, 15ga 15gg, 15gga/15ggb i 15gga¹ ustawy o COVID-19. Na podstawie wyników badania próby spraw stwierdzono, że WUP w Krakowie dokonywał weryfikacji prawidłowości składanych we wnioskach oświadczeń w oparciu o dane z Krajowego Rejestru Sądowego, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, a także na podstawie danych z rejestru REGON oraz bazy SUDOP.

5. Urząd nie skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 15g ust. 17d oraz art. 15gg ust. 22 ustawy o COVID-19 w zakresie przeprowadzania kontroli podmiotów, którym udzielono wsparcia ze środków FGŚP na wypłatę świadczeń.

6. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- doboru próby przy dokonywaniu weryfikacji rozliczenia podmiotów, co skutkowało naruszeniem zasad wynikających z przepisów ustawy o COVID-19;
- nieweryfikowania przez Urząd w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS) i Urzędzie Skarbowym, zarówno na etapach złożenia wniosku, jak i rozliczenia udzielonego wsparcia ze środków FGŚP, oświadczeń składanych przez beneficjentów dot. m.in. niezalegania z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy;
- niedochowania terminu wstępnej weryfikacji rozliczenia otrzymanych środków, o którym mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 ustawy o COVID-19 w 10 sprawach;
- dokonania rozliczenia podmiotów, które złożyły dokumentację w zakresie opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, potwierdzającą wydatkowanie środków po terminie określonym odpowiednio w § 3 ust. 1 umowy oraz art. 15gg ust. 19 ustawy o COVID-19 w 3 sprawach.

II. Ustalenia kontroli

Organizacja realizacji zadań wynikających z ustawy o COVID-19 oraz koszty ich obsługi

7. Dyrektor WUP w Krakowie zapewnił realizację zadań wynikających z ustawy o COVID-19. W Urzędzie wypracowano schematy działania w zakresie przyznania płatności oraz weryfikacji końcowej wniosków wypłacanych na podstawie ustawy o COVID-19. Opracowane instrukcje działania umieszczone były na wspólnym dysku sieciowym, do którego zapewniony mieli dostęp pracownicy WUP w Krakowie.

⁵ Zgodnie z zestawieniem na potrzeby kontroli dot. dofinansowania COVID-19, wg stanu na 31 sierpnia 2024 r.

8. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym⁶ sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań merytorycznych i finansowych FGŚP należało do Zespołu Obsługi Tarczy Antykryzysowej COVID-19, w ramach którego wyodrębniono Referat ds. rozliczeń wniosków COVID-19. Nadzór nad działalnością ww. Zespołu należał do zadań Trzeciego z Wicedyrektorów WUP w Krakowie⁷.

9. Z tytułu kosztów obsługi realizacji zadań wynikających z ustawy o COVID-19, WUP w Krakowie otrzymał z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środki w łącznej wysokości 6 054 322,43 zł⁸.

Z powyższej kwoty na wynagrodzenia osobowe i pochodne od wynagrodzeń przeznaczono 5 146 241,60 zł (85%) oraz na pozostałe koszty rzeczowe 908 080,83 zł (15%).

Urząd nie przekroczył wydatków na finansowanie kosztów obsługi realizacji rozwiązań przewidzianych dla podmiotów wskazanych w art. 31a ust. 4 ustawy o COVID-19 w wysokości maksymalnie do 0,5% kwoty przekazanej przez dysponenta Funduszu na realizację tych zadań.

10. Badaniem objęto wydatki rzeczowe na łączną kwotę 70 721,04 zł⁹, tj.:

- najem pomieszczeń biurowych - 48 699,64 zł;
- szkolenia pracowników - 22 021,40 zł.

W ramach wydatków rzeczowych WUP w Krakowie wydatkował 48 699,64 zł na najem pomieszczeń biurowych. Urząd dokonywał płatności dot. ww. wydatku w terminach wskazanych w fakturach VAT, w związku z umową najmu¹⁰. W badanym obszarze nieprawidłowości nie stwierdzono.

Koszty szkoleń pracowników obejmowały:

- kurs języka angielskiego dla jednego pracownika w kwocie 1 500,00 zł;
- szkolenie w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań publiczno-prawnych i wpływu ratingu przedsiębiorstwa na udzielenie pomocy publicznej dla 2 pracowników w wysokości 1 000,00 zł;
- udział w webinarium pn. *Krajowy Rejestr Zadłużonych – zasady funkcjonowania i nowe formy prowadzenia postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych* dla 3 pracowników w kwocie 1 860,00 zł, z tego 310,00 zł ze środków przeznaczonych na finansowanie kosztów obsługi realizacji rozwiązań;
- organizację dwudniowego szkolenia wyjazdowego w wysokości 19 211,40 zł, w tym:
 - przewóz osób na trasie Kraków - Raćławice, Raćławice – Kraków w wysokości 1 944,00 zł;
 - usługę noclegową, gastronomiczną oraz wynajęcie sali szkoleniowej w kwocie 17 267,40 zł.

⁶ Wprowadzony Zarządzeniem Nr 18/2023 Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie z 14 marca 2023, obowiązujący od 15 marca 2023 r.

⁷ Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem nr 46/2020 Dyrektora WUP w Krakowie z 29 września 2020 r., w ramach Zespołu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wyodrębniono Referat ds. rozliczeń wniosków COVID-19. Nadzór nad działalnością ww. Zespołu należał do zadań Drugiego z Wicedyrektorów WUP w Krakowie.

⁸ W 2020 r. – 1 346 238,47 zł; w 2021 r. – 1 969 305,81 zł; w 2022 r. – 2 737 423,00 zł oraz w 2023 r. – 1 355,15 zł.

⁹ Poniesione w 2020 r. oraz 2022 r.

¹⁰ Z 28 października 2009 r. z późn.zm.

Umowa¹¹ w sprawie dodatkowych świadczeń związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych dot. nauki języka angielskiego realizowanego w formie: kursu online¹², prowadzonego przez szkołę języka angielskiego (...) w okresie od 27 października 2022 r. do 31 maja 2023 r. W zakresie zawarcia ww. umowy Wicedyrektor Urzędu wyjaśnił¹³, że (...) pełni funkcję Kierownika Referatu. Odpowiada nie tylko za organizację i pracę Zespołu, ale również za bieżące kontakty z przedsiębiorcami. Znajomość języka jest bardzo istotna w kontekście komunikacji z podmiotami, które są klientami Funduszu. Ponadto, Wicedyrektor Urzędu wyjaśniła¹⁴, że Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie nie prowadzi rejestru podmiotów obsługiwanych przez pracowników w językach obcych, w tym w języku angielskim w żadnym z obszarów swojej działalności. Gotowość do posługiwania się co najmniej językiem angielskim jest pożądana (lub wprost wymagana) na stanowiskach, w zakresie których odbywa się kontakt z klientem zewnętrznym. Pozwala to ograniczyć ryzyko błędów komunikacyjnych, a przez to zapewnić realizację spraw w sposób sprawny i należyty. (...) kilkukrotnie w okresie realizacji zadań obsługiwał klientów posługując się językiem angielskim. Klient, który przychodził do Urzędu by uzyskać informację nie zawsze w ostateczności stawał się wnioskodawcą i uzyskiwał wsparcie finansowe.

W ocenie MRPiPS, sfinansowanie kursu języka angielskiego, nie można uznać za wydatek ściśle związany z obsługą realizacji rozwiązań przewidzianych dla podmiotów, o których mowa w ustawie o COVID-19. Odnosząc się do sfinansowania kursu języka angielskiego, należy podkreślić, iż zgodnie z art. 27 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹⁵ W Rzeczypospolitej Polskiej językiem urzędowym jest język polski. Przepis ten nie narusza praw mniejszości narodowych wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, WUP w Krakowie przeprowadził dwudniowe¹⁶ szkolenie wyjazdowe dla 33 osób¹⁷. Szkolenie dotyczyło procesu weryfikacji rozliczeń wierzytelności FGŚP powstałych w wyniku realizacji zapisów ustawy o COVID-19 i było prowadzone przez pracowników Urzędu. Powyższe szkolenie odbyło się w hotelu w Raławicach, a WUP w Krakowie zapewnił pracownikom transport, nocleg oraz wyżywienie. W tym celu, Jednostka m.in. zawarła umowę z firmą zewnętrzną na usługę noclegową wraz ze śniadaniem¹⁸, gastronomiczną oraz wynajęcie sali szkoleniowej. Na organizację tego szkolenia wydatkowano łącznie 19 211,40 zł. Wicedyrektor Urzędu wyjaśniła¹⁹, że korzystając z doświadczeń, jakie posiadamy w organizacji szkoleń dla większej grupy pracowników wiemy, że organizacja kilkudniowych szkoleń w miejscu pracy nie sprzyja ich efektywności. W ocenie MRPiPS, szkolenie zorganizowane w formie wyjazdowej znacząco podwyższyło poniesione koszty.

11. W latach 2020-2023 realizacją zadań wynikających z ustawy o COVID-19 zajmowało się, w różnych okresach, łącznie 157 pracowników²⁰ WUP w Krakowie.

¹¹ Zawarta 8 listopada 2022 r.

¹² 22 lekcje 60-minutowe.

¹³ Pismo z 20 września 2024 r., OR.0810.8.2024.

¹⁴ Pismo z 23 października 2024 r., OR.0810.8.2024.

¹⁵ Dz.U. z 1997 Nr 78, poz. 483.

¹⁶ W dniach 21 – 22 kwietnia 2022 r.

¹⁷ Lista obecności zawierała 33 osoby, z czego podpisało się 29 pracowników.

¹⁸ Umowa zawierała regulacje dot. pokoi jedno i dwuosobowych oraz minimalnej i maksymalnej liczby osób (30-33 osoby).

¹⁹ Pismo z 23 października 2024 r., OR.0810.8.2024.

²⁰ W 2020 r. - 58 pracowników; w 2021 r. - 46 pracowników; w 2022 r. - 55; w 2023 r. - 107 pracowników. Dane obejmują pracowników otrzymujących wynagrodzenia finansowane ze środków przekazanych na koszty obsługi realizacji rozwiązań, o których mowa w ustawie o COVID-19.

Z badania obejmującego 5 pracowników spośród ww., w okresie od września do listopada 2020 r., wynika że otrzymali oni wypłaty w łącznej wysokości 97 585,29 zł brutto, co stanowiło 23,5% całości środków przeznaczonych na wypłaty dla pracowników Urzędu, w związku z realizowaniem zadań wynikających z ustawy o COVID-19.

W zakresach czynności pracowników objętych badaniem, w jednym przypadku ujęto zadania wynikające z ustawy o COVID-19. U 4 pracowników, w opisach stanowisk pracy wskazano zatrudnienie w Zespole Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, z czego:

- w przypadku 3 pracowników w Referacie ds. rozliczeń wniosków COVID-19;
- w przypadku jednego pracownika w zakresie zadań wskazano m.in. weryfikację i zatwierdzanie wniosków składanych przez przedsiębiorców w ramach pomocy otrzymanej z FGŚP na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników.

W badanym obszarze nieprawidłowości nie stwierdzono.

[Akta kontroli str.: 27-58, 72-86, 155, 157-159]

Ustalenia ogólne w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o COVID-19

12. W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o COVID-19, Urząd wydatkował 1 217 096 394,28 zł. Beneficjenci dokonali zwrotów w łącznej wysokości 140 696 415,74 zł.

Z tytułu świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy wynikających z ustawy o COVID-19, WUP w Krakowie wydatkował środki Funduszu w związku z:

- art. 15g w kwocie 491 338 005,21 zł, w tym z tytułu przestoju ekonomicznego 50 270 531,71 zł i z tytułu obniżonego wymiaru czasu pracy 441 067 473,50 zł;
- art. 15ga w kwocie 7 647 606,41 zł;
- art. 15gg w kwocie 473 478 556,45 zł;
- art. 15gga/15ggb w kwocie 244 578 226,21 zł;
- art. 15gga¹ w kwocie 54 000,00 zł.

13. W badanym okresie, do WUP w Krakowie wpłynęło łącznie 20 715 wniosków na łączną kwotę 1 666 505 535,52 zł, z czego 15 707 wniosków rozpatrzono pozytywnie. Badaniem objęto łącznie 55 wniosków, w tym 38 rozpatrzonych pozytywnie i 17 negatywnie/bez rozpatrzenia. Do przyczyn zakwalifikowania przez Urząd 5 008 wniosków jako negatywnych należało m.in.:

- błędne sporządzenie wniosku, w tym wnioskowanie o wypłatę za okres poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, rozbieżności pomiędzy treścią wniosku i załącznikiem, wskazanie adresu niezgodnego z KRS/CEIDG;
- nieprzekazanie kompletu dokumentów, w tym brak porozumienia z pracownikami;
- złożenie kolejnego wniosku na okres, za który zostało przyznane wcześniej dofinansowanie;
- wycofanie/anulowanie wniosku;
- niespełnienie warunku podmiotowego przez wnioskodawcę, w tym kodu przeważającej działalności w bazie REGON.

Badaniem objęto łącznie 17 wniosków rozpatrzonych negatywnie/pozostawionych bez rozpatrzenia na łączną kwotę 2 158 718,85 zł. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

14. W okresie objętym kontrolą, Dyrektor Urzędu nie prowadził kontroli, o których mowa w art. 15g ust. 17d, art. 15gg ust. 22 i art. 15gga ust. 15 pkt 5 ustawy o COVID-19.

Wicedyrektor Urzędu wyjaśnił²¹, że w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Krakowie nie były przeprowadzane kontrole, które realizowane byłyby w siedzibie Beneficjenta. W dalszej części wyjaśnień, Wicedyrektor WUP w Krakowie dodał²², że Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie wykonywał w toku weryfikacji końcowych wniosków o dofinansowanie miejsc pracy Covid- 19 kontrole na dokumentach. Każdorazowo, gdy zaistniała konieczność pozyskania dokumentów, które nie zostały przesłane w wymaganym 30-dniowym terminie liczonym od zakończenia wsparcia, wzywano beneficjentów do ich uzupełnienia powołując się na paragraf 4 – Kontrola wykorzystania środków, umowy o świadczenie na rzecz ochrony miejsc pracy.

W ocenie MRPiPS wyjaśnienia Wicedyrektora WUP w Krakowie nie stanowią dostatecznego uzasadnienia braku realizacji ustawowego uprawnienia do kontroli.

15. W przekazanej dokumentacji brak potwierdzenia, że WUP w Krakowie weryfikował w ZUS i Urzędzie Skarbowym zarówno na etapach złożenia wniosku, jak i rozliczenia udzielonego wsparcia ze środków FGŚP składane przez beneficjentów oświadczenia dot. m.in. niezalegania z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy.

Wicedyrektor Urzędu wyjaśnił²³, że WUP w Krakowie wystosował do Inspektoratów ZUS zlokalizowanych na terenie województwa małopolskiego oraz Izby Administracji Skarbowej w Krakowie prośbę o przekazanie informacji, czy wskazane w zestawieniu tabelarycznym podmioty na dzień złożenia wniosku zalegały w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy. W replikach udzielonych przez Inspektoraty ZUS wskazywano, że Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie winien wykorzystywać narzędzie udostępnione w systemie Viator. Niestety działanie rzeczonego systemu było (i jest nadal) wadliwe i skutkowało bardzo długim czasem oczekiwania na zadaną odpowiedź (24-48 godzin), a niekiedy jej brak paraliżował proces obsługi wniosków. Z kolei zawarta w piśmie Izby Administracji Skarbowej w Krakowie sugestia, aby skierować w/w zapytanie do właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego wobec braku odpowiednich rozwiązań systemowych stała się niemożliwa. System Viator uniemożliwia bowiem wygenerowanie kompleksowego zestawienia danych zawierających przyporządkowanie przedsiębiorcy do właściwego urzędu skarbowego. Wobec braku możliwości pozyskania jednolitej i kompletnej bazy, przy pomocy której możliwa byłaby szybka weryfikacja w/w kwestii, przyjęto składane przez beneficjentów pod odpowiedzialnością karną oświadczenia za wiążące.

W ocenie MRPiPS, nieweryfikowanie informacji zawartych w oświadczeniach składanych przez wnioskodawców, w kontekście ich zgodności ze stanem faktycznym, było działaniem nierzetelnym. Niekorzystanie przez WUP w Krakowie z możliwości weryfikacji prawdziwości oświadczeń składanych przez wnioskodawców rodziło ryzyko udzielenia przez Urząd wsparcia z FGŚP na ochronę miejsc pracy nieuprawnionym podmiotom.

16. Zgodnie z § 3 pkt 2 regulaminu kontroli wykorzystywania środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, WUP w Krakowie prowadził weryfikację na próbie pracowników.

W ocenie MRPiPS, powyższe działanie należy uznać jako nieprawidłowe. Zgodnie art. 15g ust. 17b pkt 1 i 2 ustawy o COVID-19 rozliczenie przez wojewódzkie urzędy pracy

²¹ Pismo z 19 września 2024 r., OR.0810.8.2024.

²² Pismo z 14 listopada 2024 r., OR.0810.8.2024.

²³ Pismo z 20 września 2024 r., OR.0810.8.2024.

przekazanych uprawnionym podmiotom świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 1a, lub środków, o których mowa w ust. 2, następuje dwuetapowo w drodze:

- wstępnej weryfikacji rozliczenia otrzymanych środków na rzecz ochrony miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i dokumentacji, potwierdzającej wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem przekazanych świadczeń i środków, o których mowa w ust. 1, 1a lub 2, polegającej w szczególności na analizie jej kompletności, prawidłowości złożonych przez beneficjentów oświadczeń oraz weryfikacji kwot przekazanych i faktycznie wykorzystanych środków, której dokonuje się w terminie 60 dni od dnia złożenia prawidłowych i kompletnych rozliczenia oraz dokumentacji potwierdzającej dane zawarte w rozliczeniu;
- końcowej weryfikacji dokumentacji, potwierdzającej wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem przekazanych świadczeń i środków, o których mowa w ust. 1, 1a lub 2, i ostatecznego zatwierdzenia przekazanego rozliczenia otrzymanych środków na rzecz ochrony miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, która może zostać dokonana w okresie 3 lat od dnia upływu terminu do złożenia rozliczenia i dokumentacji potwierdzającej dane zawarte w rozliczeniu, wynikającego z umowy zawartej przez uprawniony podmiot z dyrektorem wojewódzkiego urzędu pracy.

W ustawie o COVID-19 nie znajdują się przepisy wskazujące na możliwość odstępstwa polegającego na prowadzeniu weryfikacji na próbie. W ocenie MRPiPS, niedopuszczalny był zatem dobór próby przez WUP w Krakowie, przy dokonywaniu weryfikacji rozliczenia podmiotu, ponieważ skutkowało to naruszeniem zasad wynikających z przepisów ustawy o COVID-19.

17. W ramach prowadzonych działań w procesie końcowej weryfikacji dokumentacji podmiotów²⁴:

- wszczęto 93 postępowania administracyjne;
- wydano 74 decyzje administracyjne;
- złożono 259 pozwów.

18. WUP w Krakowie dokonał rozliczenia przekazanych podmiotom świadczeń i środków, o których mowa w ustawie o COVID-19.

Tabela: Liczba wniosków rozliczonych przez WUP w Krakowie²⁵

Artykuł	15g	15ga	15gg	15gga/15ggg	15gga ¹	Suma
Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	3 590	4	4 742	7 367	4	15 707
Liczba wniosków rozliczonych końcowo	3 590	4	4 742	7 367	4	15 707

[Akta kontroli str.: 72-74, 80-86, 119-123, 140-150, 155, 157-159]

Realizacja zadania wskazanego w art. 15g ustawy o COVID-19

19. W ramach art. 15g ustawy o COVID-19 do Urzędu wpłynęło 7 217 wniosków na łączną kwotę 854 046 454,80 zł, z tego 3 590 rozpatrzono pozytywnie (49,75%) na kwotę

²⁴ Wg stanu na 29 listopada 2024 r., wyjaśnienia WUP w Krakowie z 3 grudnia 2024 r., OR.0810.8.2024.

²⁵ Tamże.

dofinansowania 499 369 611,01 zł, 81 negatywnie (1,12%) na kwotę 3 347 245,68 zł oraz 3 546 pozostawiono bez rozpatrzenia (49,13%) na kwotę 351 329 598,11 zł²⁶.

20. Do badania wybrano 10 wniosków rozpatrzonych pozytywnie, złożonych na kwotę 57 027 783,24 zł.

21. Dokumentacja związana z realizacją 10 wniosków o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, zawierała w szczególności:

- złożony do WUP w Krakowie, właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, *Wniosek o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19*, o którym mowa w art. 15g ust. 1 ustawy o COVID-19, określający wynagrodzenie z art. 15g ust. 7 i 10 ustawy o COVID-19, wraz z oświadczeniem zawierającym dane i informacje wskazane w pkt 7 Wniosku;
- porozumienie ustalające warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, o którym mowa w 15g ust. 11 i 14 ustawy o COVID-19;
- wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń z FGŚP;
- umowę o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19.

Z tytułu 10 wniosków rozpatrzonych pozytywnie, WUP w Krakowie dokonał na warunkach określonych w umowie wypłaty środków w wysokości 57 027 783,24 zł. Przedział czasowy wypłat środków od złożenia wniosków o wsparcie do czasu wypłaty I transzy lub całości dofinansowania (w przypadku wniosku obejmującego jeden miesiąc wsparcia) wynosił od 6 do 26 dni²⁷.

22. Stosownie do § 3 ust. 1 umowy o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, w terminie do 30 dni po upływie okresu objętego świadczeniem, beneficjenci powinni złożyć do Urzędu dokumentację potwierdzającą prawidłowość wykorzystania środków. Spośród 10 spraw, w 8 przypadkach beneficjenci złożyli dokumentację dotyczącą rozliczenia wniosku w zakresie otrzymanych środków na ochronę miejsc pracy z FGŚP, jednak w 4²⁸ po terminie wskazanym w umowie. WUP w Krakowie wezwał przedsiębiorców do rozliczenia otrzymanych środków na ochronę miejsc pracy (wezwania następowały w formie pisemnej, e-mailowej oraz telefonicznie²⁹). Natomiast, w pozostałych 2 przypadkach³⁰ beneficjent nie przekazał wszystkich dokumentów niezbędnych do rozliczenia, pomimo kilkukrotnego wezwania o ich uzupełnienie. Urząd wystosował do ww. beneficjenta pisemną informację o wszczęciu postępowania kontrolnego w zakresie zwrotu niewykorzystanych środków na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników wraz z wezwaniem przedsądowym³¹.

²⁶ Wg rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie.

²⁷ W terminie od 6 do 10 dni - 7 wniosków; 8 dni - jeden wniosek; 13 dni - 2 wnioski; 26 dni - jeden wniosek.

²⁸ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 685, 1845, 4407 oraz 5820.

²⁹ W 2 sprawach (poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1845 i 5820) udokumentowano wezwania podmiotów do rozliczenia otrzymanego dofinansowania.

³⁰ Wnioski złożone przez jednego beneficjenta (poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 4896 oraz 5817).

³¹ Beneficjent dokonał zwrotu całości środków wraz z odsetkami.

23. Spośród 10 zbadanych spraw, WUP w Krakowie w 6 sprawach dokonał wstępnej weryfikacji rozliczenia, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 ustawy o COVID-19, z tego w 4³² sprawach z niedochowaniem terminu wskazanego w ww. przepisie. W pozostałych 4³³ sprawach, Urząd po otrzymaniu wymaganych dokumentów, dokonał wyłącznie końcowej weryfikacji dokumentacji.

WUP w Krakowie, po przeprowadzeniu weryfikacji wstępnej, wystosował do beneficjentów pisemne informacje.

Przedział czasowy od wpływu ostatniej dokumentacji rozliczeniowej do zakończenia weryfikacji wstępnej przez Urząd w 6 zbadanych przypadkach, wyniósł od 13 do 401 dni³⁴.

Wicedyrektor WUP w Krakowie³⁵ wyjaśniła, że wstępna weryfikacja rozliczenia możliwa była w myśl ustawy, po otrzymaniu prawidłowego i kompletnego rozliczenia oraz przedłożenia dokumentacji potwierdzającej dane zawarte w rozliczeniu. Aby zweryfikować dotrzymanie 60 dniowego terminu rozliczenia, zgodnie z zapisami ustawy, należało najpierw zweryfikować przesłane dokumenty pod względem formalnym, a dopiero po spełnieniu tego warunku, pod względem prawidłowości rozliczenia. W związku z brakami odpowiednich funkcjonalności we wspierającym oprogramowaniu monitoring ten był oparty na indywidualnej weryfikacji pracowników, co za tym idzie, było to w większości możliwe na etapie weryfikacji końcowej.

24. Spośród 10 zbadanych spraw, 4 beneficjentów³⁶ oprócz dofinansowania do wynagrodzeń pracowników, otrzymało także środki na pokrycie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od kwoty dofinansowania do wynagrodzenia. Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy, przedsiębiorcy zostali zobligowani w terminie do 30 dni po upływie okresów pobierania świadczeń, do złożenia do WUP w Krakowie dokumentów potwierdzających prawidłowość wykorzystania środków. Urząd dokonał rozliczenia 2 podmiotów³⁷, które złożyły dokumentację w zakresie opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, potwierdzającą wydatkowanie środków po terminie wskazanym w umowie.

Zdaniem MRPiPS, powyższe działanie Urzędu było nieprawidłowe. Przedmiotowe środki zostały przekazane na finansowanie realizowanych, w określonym terminie, świadczeń na które zostało udzielone wsparcie, tj. zgodnie z umową zawartą z Dyrektorem WUP.

Wicedyrektor WUP w Krakowie wyjaśniła³⁸, że zgodnie z oświadczeniem beneficjentów obowiązek zapłaty za ZUS został odroczony na podstawie zawartych umów z ZUS. Składki zostały uregulowane przed terminami wskazanymi w ww. umowach.

³² Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 685, 4533, 5820 oraz 5934.

³³ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 4896, 5033, 5817 oraz 6098. Jednostka wzywała do uzupełnienia braków formalnych w rozliczeniach.

³⁴ W terminie wynoszącym od 13 do 17 dni – 2 wnioski; od 72 do 132 dni – 3 wnioski; 401 dni – jeden wniosek.

³⁵ Pismo z 23 października 2024 r., OR.0810.8.2024.

³⁶ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 685, 1845, 5033 oraz 6098.

³⁷ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 685 i 1845. W poz. 685 – w przekazanej dokumentacji załączono potwierdzenie płatności do ZUS za 04.2020 r. płatność 14 sierpnia 2020 r.; za 05.2020 r. płatność 14 września 2020 r.; za 06.2020 r. płatność 14 października 2020 r.; w poz. 1845 – w przekazanej dokumentacji załączono potwierdzenie płatności do ZUS za 05.2020 r. płatność 11 września 2020 r.; za 06.2020 r. płatność 13 października 2020 r.; za 07.2020 r. płatność 12 listopada 2020 r.

³⁸ Pismo z 3 grudnia 2024 r., OR.0810.8.2024.

MRPiPS nie podziela powyższego stanowiska Urzędu. Należy zauważyć, że świadczenia na ochronę miejsc pracy, tj. dofinansowania do wynagrodzeń pracowników (obejmujące zarówno dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników, jak i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od przyznanych świadczeń na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 15g ust. 2 ustawy o COVID-19) objętych przerwą ekonomiczną albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19, były przyznawane beneficjentom (przedsiębiorcom) na podstawie art. 15g ustawy o COVID-19 w oparciu o złożony przez przedsiębiorcę, do WUP, wniosek o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przerwą ekonomiczną albo obniżonym wymiarem czasu pracy w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 i postanowienia zawartej przez beneficjenta z dyrektorem WUP umowy. Zgodnie z treścią ww. przepisu oraz postanowieniami zawartej umowy beneficjent (przedsiębiorca) był zobowiązany wykorzystać przyznane środki na warunkach określonych w umowie, zgodnie z celem na jaki je uzyskał, określonym we wniosku. Ponadto beneficjent był zobowiązany do rozliczenia otrzymanego wsparcia w okresie do 30 dni po upływie okresu pobierania przez pracownika świadczeń (§ 3 ust. 1 pkt 1 i 2 umowy), tj. do złożenia dokumentów rozliczeniowych potwierdzających prawidłowość wykorzystania otrzymanych środków na wskazany w ustawie o COVID-19 cel, zgodnie z warunkami przyznania pomocy oraz do zwrotu środków niewykorzystanych (§ 5 ust. 1 umowy). W sytuacji uzyskania przez beneficjenta dofinansowania z przeznaczeniem na pokrycie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników był on zobowiązany do wydatkowania wskazanych środków do czasu złożenia rozliczenia (obejmującego przedstawienie w tym zakresie stosownego potwierdzenia prawidłowego wykorzystania otrzymanych środków na pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne i zwrot środków niewykorzystanych). Z treści przywołanych postanowień umownych jednoznacznie wynika, że ostatecznym terminem rozliczenia otrzymanego dofinansowania był 30. dzień po upływie okresu pobierania świadczeń. Tym samym brak przedłożenia do WUP dokumentów potwierdzających opłacenie (tj. dokonania faktycznego wydatku) składek na ubezpieczenia społeczne pracowników objętych wnioskiem należnych od pracodawcy od przyznanych świadczeń skutkowało uznaniem przyznanych na ten cel środków FGŚP jako środków niewykorzystanych, które podlegają zwrotowi na rachunek WUP. Dokonanie zwrotu środków niewykorzystanych po terminie na dokonanie rozliczenia skutkowało naliczeniem od tej części środków odsetek ustawowych za opóźnienie. MRPiPS zwraca uwagę na fakt, że beneficjenci świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy zobowiązywali się do wykorzystania przyznanego dofinansowania zgodnie z celem i na warunkach określonych w zawartej umowie oraz w złożonym wniosku (§ 2 ust. 1 umowy). Umowa o dofinansowanie określała zarówno cel, jak również termin, w którym cel ten musiał być zrealizowany. Zgodnie z § 5 ust. 1 zawartej między stronami umowy, w przypadku niewykorzystania przekazanych środków beneficjent miał obowiązek zwrócić te środki w określonym w umowie terminie (tj. terminie na dokonanie rozliczenia). Zatem w sytuacji opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne na podstawie umów o odroczenie płatności składek i po terminie rozliczenia wniosku o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy wynikającym z umowy, niezależnie od tego, że było to działanie zgodne z terminami płatności określonymi w umowach zawartych pomiędzy beneficjentami a ZUS, uzasadnione jest potraktowanie wskazanej części dofinansowania przyznanego przez dyrektora WUP, jako środków niewykorzystanych. Środki te nie zostały bowiem przeznaczone na finansowanie realizowanych w określonym terminie świadczeń (nie zostały wydatkowane na ten cel w określonym terminie), na które wsparcie zgodnie z umową zawartą z dyrektorem WUP zostało udzielone.

25. Urząd dokonał końcowej weryfikacji dokumentacji, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 2 ustawy o COVID-19 we wszystkich 10 zbadanych przypadkach, z dochowaniem terminu wskazanego w ww. przepisie.

26. Ze złożonych przez beneficjentów 10 rozliczeń wynika, że z wypłaconej kwoty 57 027 783,24 zł, podmioty wykorzystały 43 504 423,14 zł. Kwota wykazana przez WUP w Krakowie do zwrotu wyniosła 13 523 360,10 zł. Podmioty dokonały zwrotu w wysokości 13 568 817,41 zł³⁹, w tym odsetki w kwocie 45 377,29 zł oraz zwrot nadpłaty przez WUP dla jednego podmiotu⁴⁰ w wysokości 45,53 zł. Kwotę 1,14 zł zaliczono w koszt FGŚP, a w przypadku 2 podmiotów⁴¹ widnieje zadłużenie na łączną kwotę 33,35 zł wraz z odsetkami liczonymi do dnia uregulowania.

27. WUP w Krakowie w 10 zbadanych sprawach, spełnienie jednego z kryteriów określonych w art. 15g ust. 1 ustawy o COVID-19, tj. odpowiedniego statusu wnioskodawcy weryfikował w oparciu o dane zawarte w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Spełnienie pozostałych kryteriów, określonych w art. 15g ust. 3 i 9 ustawy o COVID-19, weryfikowano w oparciu o oświadczenia zawarte we wnioskach, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń oraz poprzez raporty generowane w bazie SUDOP⁴².

28. Kwoty dofinansowania mieściły się w warunkach wsparcia określonych w art. 15g ust. 10 ustawy o COVID-19, tj. nie przekraczały połowy tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

29. Nie stwierdzono, aby pracownicy ujęci we wnioskach z art. 15g ustawy o COVID-19 byli objęci świadczeniem przez okres dłuższy niż trzy miesiące, tj. zgodnie z art. 15g ust. 16 ustawy o COVID-19.

[Akta kontroli str.: 80-86,140-150, 155]

Realizacja zadania wskazanego w art. 15ga ustawy o COVID-19

30. W ramach art. 15ga ustawy o COVID-19 do WUP w Krakowie wpłynęło 7 wniosków na łączną kwotę 11 797 103,87 zł, z czego 4 pozytywnie rozpatrzono (57,14%) na kwotę 7 647 606,41 zł, a 3 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia (42,86%) na kwotę 4 149 497,46 zł.

31. Do badania wybrano 4 wnioski rozpatrzone pozytywnie złożone na kwotę 7 647 606,41 zł. Przedział czasowy wypłat środków od złożenia pierwszego wniosku o wsparcie do czasu wypłaty I transzy wyniósł od 100 do 134 dni⁴³.

32. Dokumentacja związana z realizacją 4 wniosków o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, zawierała w szczególności:

- złożony do WUP w Krakowie, właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, *Wniosek o przyznanie świadczeń ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników, którzy wykonują czynności zawodowe dotyczące zabytku lub infrastruktury z nim związanej, o którym mowa w art. 15ga ust. 1 ustawy*

³⁹ W tym zwrot całości dofinansowania w wysokości 1 073,00 zł dokonany przez jednego beneficjenta na podstawie 2 złożonych wniosków (poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 4896 i 5817) oraz zwrot w kwocie 4 619 084,83 zł w związku z podpisaniem aneksu (poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1845).

⁴⁰ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 5934.

⁴¹ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1845 oraz 6098.

⁴² We wszystkich 10 zbadanych sprawach.

⁴³ W terminie od 100 do 105 dni - 2 wnioski; 113 dni - jeden wniosek; 134 dni - jeden wniosek.

o COVID-19, wraz z oświadczeniem zawierającym dane i informacje wskazane w części D Wniosku oraz oświadczeniami, o których mowa w art. 15ga ust. 9 ustawy o COVID-19, złożonymi pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń wraz z klauzulą wskazaną w ust. 9a;

- kopie dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do zabytku o statusie pomnika historii w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2023 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁴⁴ lub zabytku wpisanego na Listę dziedzictwa światowego⁴⁵;
- wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń z FGŚP.

33. Ze złożonych przez beneficjentów 4 rozliczeń wynika, że z wypłaconej kwoty 7 647 606,41 zł, podmioty wykorzystały 7 363 156,59 zł. Kwota wykazana przez WUP w Krakowie do zwrotu wyniosła 284 449,82 zł. Podmioty dokonały zwrotu w pełnej wysokości.

34. We wszystkich zbadanych sprawach, WUP w Krakowie spełnienie jednego z kryteriów określonych w art. 15ga ust. 1 ustawy o COVID-19, tj. odpowiedniego statusu wnioskodawcy potwierdzał poprzez dostarczone przez podmioty dokumenty, takie jak: odpisy skrócone z rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, akty notarialne. Pozostałe kryteria, określone w art. 15ga ust. 3 i 4 ustawy o COVID-19 zweryfikowano w oparciu o oświadczenia zawarte we wnioskach, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

35. Kwota dofinansowania mieściła się w warunkach wsparcia określonych w art. 15ga ust. 5 ustawy o COVID-19.

36. Nie stwierdzono, aby pracownicy ujęci we wniosku z art. 15ga ustawy o COVID-19 byli objęci świadczeniem przez okres dłuższy niż trzy miesiące.

[Akta kontroli str.: 155]

Realizacja zadania wskazanego w art. 15gg ustawy o COVID-19.

37. W badanym okresie do Jednostki wpłynęło 5 360 wniosków złożonych w trybie art. 15gg ustawy o COVID-19 na łączną kwotę 518 620 123,21 zł, z czego 4 742 rozpatrzono pozytywnie (88,47%) na kwotę dofinansowania 473 506 807,24 zł, 51 negatywnie (0,95%) na kwotę 7 125 936,46 zł, 567 pozostawiono bez rozpatrzenia (10,58%) na kwotę 37 987 379,51 zł.

38. Do badania wybrano 10 wniosków rozpatrzonych pozytywnie, złożonych na kwotę 57 627 657,63 zł.

39. Dokumentacja związana z realizacją 10 wniosków o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, zawierała w szczególności:

- złożony do WUP w Krakowie, właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, *Wniosek o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19*, o którym mowa w art. 15gg ust. 1 i 9 ustawy o COVID-19 wraz z oświadczeniami zawierającymi dane i informacje wskazane w pkt 7 ppkt 1-10 Wniosku. Stosownie do art. 15gg ust. 10 ustawy o COVID-19,

⁴⁴ t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292.

⁴⁵ O której mowa w art. 11 ust. 2 Konwencji w sprawie ochrony dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjętej na 17. sesji w Paryżu 16 listopada 1972 r.

- oświadczenia, o których mowa w ust. 9, złożono pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń i zawierały klauzulę wskazaną w ust. 10;
- dokumentację potwierdzającą przekazanie podmiotom dofinansowania.

Z tytułu 10 wniosków rozpatrzonych pozytywnie, WUP w Krakowie dokonał wypłaty środków w wysokości 57 627 657,63 zł. Przedział czasowy wypłat środków od złożenia wniosków o wsparcie do czasu wypłaty I transzy lub całości dofinansowania (w przypadku wniosku obejmującego miesiąc wsparcia) wyniósł od 12 do 60 dni⁴⁶.

40. Zgodnie z art. 15gg ust. 19 ustawy o COVID-19, podmioty były obowiązane do rozliczenia otrzymanych świadczeń i środków z FGŚP na wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, w terminie do 30 dni od zakończenia okresu pobierania świadczeń. W 9 zbadanych sprawach, przedsiębiorcy złożyli *Formularz rozliczeniowy przyznanych środków na podstawie art. 15gg* wraz z wymaganymi dokumentami, natomiast w jednym przypadku⁴⁷ podmiot złożył ww. formularz, jednakże bez dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie otrzymanych środków z FGŚP.

Spośród 10 zbadanych spraw, 9 podmiotów⁴⁸ złożyło rozliczenia w terminie wskazanym w art. 15gg ust. 19 ustawy o COVID-19, tj. w terminie do 30 dni od zakończenia okresu pobierania świadczeń, a jeden podmiot⁴⁹ przekazał rozliczenie 7 dni po ww. terminie.

41. Spośród 10 zbadanych spraw, WUP w Krakowie w 8 przypadkach dokonał wstępnej weryfikacji rozliczenia, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 ustawy o COVID-19, z tego w 5⁵⁰ sprawach z niedochowaniem terminu wskazanego w ww. przepisie. W pozostałych 2⁵¹ sprawach, w jednym przypadku Urząd po otrzymaniu wymaganych dokumentów dokonał wyłącznie końcowej weryfikacji dokumentacji, a druga sprawa została przekazana do windykcji.

WUP w Krakowie, po przeprowadzeniu weryfikacji wstępnej, wystosował do beneficjentów pisemne informacje.

Przedział czasowy od wpływu ostatniej dokumentacji rozliczeniowej do zakończenia weryfikacji wstępnej przez Urząd w 8 zbadanych przypadkach, wyniósł od 13 do 277 dni⁵².

Wicedyrektor WUP w Krakowie⁵³ wyjaśniła, że *wstępna weryfikacja rozliczenia możliwa była w myśl ustawy, po otrzymaniu prawidłowego i kompletnego rozliczenia oraz przedłożenia dokumentacji potwierdzającej dane zawarte w rozliczeniu. Aby zweryfikować dotrzymanie 60 dniowego terminu rozliczenia, zgodnie z zapisami ustawy, należało najpierw zweryfikować przesłane dokumenty pod względem formalnym, a dopiero po spełnieniu tego warunku, pod względem prawidłowości rozliczenia. W związku z brakami odpowiednich funkcjonalności we wspierającym oprogramowaniu*

⁴⁶ W terminie 12 dni – jeden wniosek; od 20 do 29 dni – 6 wniosków; 37 dni – jeden wniosek; od 56 do 60 dni – 2 wnioski.

⁴⁷ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 2673.

⁴⁸ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 791, 1166, 2126, 2673, 2759, 3112, 3591, 4434 oraz 4955.

⁴⁹ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1176.

⁵⁰ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 791, 1166, 3591, 4434 oraz 4955.

⁵¹ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1176 oraz 2673.

⁵² W terminie wynoszącym od 13 do 29 dni – 3 wnioski; od 116 do 176 dni – 2 wnioski; od 226 do 277 dni – 3 wnioski.

⁵³ Pismo z 23 października 2024 r., OR.0810.8.2024.

monitoring ten był oparty na indywidualnej weryfikacji pracowników, co za tym idzie, było to w większości możliwe na etapie weryfikacji końcowej.

42. Urząd dokonał końcowej weryfikacji dokumentacji, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 2 ustawy o COVID-19 we wszystkich 10 zbadanych przypadkach, z dochowaniem terminu wskazanego w ww. ustawie.

43. W jednej sprawie⁵⁴ WUP w Krakowie dokonał rozliczenia podmiotu, który złożył dokumentację w zakresie opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, potwierdzającą wydatkowanie środków po terminie określonym w art. 15gg ust. 19 ustawy o COVID-19⁵⁵. Zdaniem MRPiPS działanie Urzędu należy uznać jako nieprawidłowe – por. pkt 24 niniejszego dokumentu.

44. Ze złożonej przez beneficjentów dokumentacji rozliczeniowej wynika, że z wypłaconej kwoty 57 627 657,63 zł, podmioty wykorzystały 55 681 867,16 zł. Kwota wykazana przez WUP w Krakowie do zwrotu wyniosła 1 945 790,47 zł. Podmioty dokonały zwrotu w wysokości 1 938 279,34 zł, w tym odsetki w kwocie 10 921,97 zł oraz zwrot nadpłaty przez WUP w Krakowie dla jednego podmiotu⁵⁶ w wysokości 191,00 zł. Kwotę 15,97 zł zaliczono w koszt FGŚP, a jeden wniosek⁵⁷ przekazano do windykacji na kwotę 18 608,13 zł wraz z odsetkami liczonymi do dnia uregulowania.

45. WUP w Krakowie w 10 zbadanych sprawach, spełnienie jednego z kryteriów określonych w art. 15gg ust. 1 ustawy o COVID-19, tj. odpowiedniego statusu wnioskodawcy weryfikował w oparciu o dane zawarte w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Spełnienie pozostałych kryteriów, określonych w art. 15gg ust. 1 i 3 ustawy o COVID-19 weryfikowano w oparciu o oświadczenia zawarte we wnioskach⁵⁸, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń⁵⁹ oraz raporty generowane w bazie SUDOP⁶⁰.

46. Kwoty dofinansowania mieściły się w warunkach wsparcia określonych w art. 15gg ust. 4 i 5 ustawy o COVID-19.

47. Nie stwierdzono, aby pracownicy ujęci we wnioskach z art. 15gg ustawy o COVID-19 byli objęci świadczeniem przez okres dłuższy niż trzy miesiące, tj. zgodnie z art. 15gg ust. 6 ustawy o COVID-19.

[Akta kontroli str.: 80-86, 155]

Realizacja zadania wskazanego w art. 15gga/15ggb ustawy o COVID-19

48. W ramach art. 15gga/15ggb ustawy o COVID-19 do WUP w Krakowie wpłynęły 8 122 wnioski na łączną kwotę 281 782 353,64 zł, z czego 7 367 pozytywnie rozpatrzono (90,71%) na kwotę 244 611 638,21 zł, 421 negatywnie (5,18%) na kwotę 19 705 871,70 zł, a 334 pozostawiono bez rozpatrzenia (4,11%) na kwotę 17 464 843,73 zł.

⁵⁴ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 3112. W przekazanej dokumentacji załączono potwierdzenie płatności do ZUS za 01.2021 r. płatność 12 lutego 2020 r.

⁵⁵ Tj. w terminie do 30 dni od zakończenia okresu pobierania świadczeń.

⁵⁶ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1166.

⁵⁷ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 2673.

⁵⁸ Zgodnie z art. 15gg ust. 9 pkt 4 ustawy o COVID-19.

⁵⁹ Zgodnie z art. 15gg ust. 10 ustawy o COVID-19.

⁶⁰ W 10 sprawach.

49. Do badania wybrano 10 wniosków rozpatrzonych pozytywnie, złożonych na kwotę 13 922 034,00 zł.

50. Dokumentacja związana z realizacją 10 wniosków o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, zawierała w szczególności:

- złożony do WUP w Krakowie, właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, *Wniosek o przyznanie świadczeń na podstawie art. 15gga albo aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 15ggb ust. 1 ustawy o COVID-19 na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników*, o którym mowa w art. 15gga ust. 1 i 6 ustawy o COVID-19, określający wynagrodzenie z art. 15gga ust. 4 ustawy o COVID-19 wraz z oświadczeniem zawierającym dane i informacje wskazane w pkt 7 Wniosku;
- wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń z FGŚP;
- umowę o świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Z tytułu 10 wniosków rozpatrzonych pozytywnie, WUP w Krakowie dokonał na warunkach określonych w umowie wypłaty środków w wysokości 13 922 034,00 zł. Przedział czasowy wypłat środków od złożenia wniosków o wsparcie do czasu wypłaty I transzy lub całości dofinansowania (w przypadku wniosku obejmującego jeden miesiąc wsparcia) wynosił od 44 do 125 dni⁶¹.

51. Zgodnie z art. 15gga ust. 15 pkt 3 ustawy o COVID-19, podmioty są obowiązane do rozliczenia otrzymanego dofinansowania i złożenia dokumentów potwierdzających wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem w terminie do 30 dni od zakończenia okresu dofinansowania. We wszystkich 10 zbadanych sprawach, przedsiębiorcy złożyli *Formularz rozliczeniowy przyznanych środków na podstawie art. 15gga*. W 6 przypadkach⁶² złożono rozliczenia w terminie wskazanym w art. 15gga ust. 15 pkt 3 ustawy o COVID-19, natomiast w 4 z niedochowaniem ustawowego terminu. W 2 przypadkach⁶³ WUP w Krakowie wezwał przedsiębiorców do rozliczenia otrzymanych świadczeń na ochronę miejsc pracy.

52. Spośród 10 zbadanych spraw, WUP w Krakowie w jednej sprawie⁶⁴ dokonał wstępnej weryfikacji rozliczenia, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 ustawy o COVID-19, z niedochowaniem terminu wskazanego w ww. przepisie. W pozostałych 9 sprawach, Urząd po otrzymaniu wymaganych dokumentów, dokonał wyłącznie końcowej weryfikacji dokumentacji.

WUP w Krakowie, po przeprowadzeniu weryfikacji wstępnej, wystosował do beneficjentów pisemne informacje.

Termin od przekazania dokumentacji rozliczeniowej do zakończenia weryfikacji wstępnej przez Urząd w zbadanej sprawie wyniósł 198 dni.

Wicedyrektor WUP w Krakowie wyjaśnił⁶⁵, że *wstępna weryfikacja rozliczenia możliwa była w myśl ustawy, po otrzymaniu prawidłowego i kompletnego rozliczenia oraz przedłożenia dokumentacji potwierdzającej dane zawarte w rozliczeniu. Aby zweryfikować dotrzymanie 60 dniowego terminu*

⁶¹ W terminie od 44 do 45 dni – 2 wnioski; od 66 do 96 dni – 4 wnioski; od 112 do 125 dni – 4 wnioski.

⁶² Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1681, 2307, 2575, 2919, 3902 oraz 6567.

⁶³ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 4738 oraz 7809. Wezwania następowały w formie pisemnej.

⁶⁴ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1445.

⁶⁵ Pismo z 23 października 2024 r., OR.0810.8.2024.

rozliczenia, zgodnie z zapisami ustawy, należało najpierw zweryfikować przesłane dokumenty pod względem formalnym, a dopiero po spełnieniu tego warunku, pod względem prawidłowości rozliczenia. W związku z brakami odpowiednich funkcjonalności we wspierającym oprogramowaniu monitoring ten był oparty na indywidualnej weryfikacji pracowników, co za tym idzie, było to w większości możliwe na etapie weryfikacji końcowej.

53. We wszystkich zbadanych 10 sprawach, Urząd dokonał końcowej weryfikacji dokumentacji, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 2 ustawy o COVID-19, z dochowaniem terminu wskazanego w ww. przepisie.

54. Ze złożonej przez beneficjentów dokumentacji rozliczeniowej wynika, że z wypłaconej kwoty 13 922 034,00 zł, podmioty wykorzystały 13 204 227,30 zł. Kwota wykazana przez WUP w Krakowie do zwrotu wyniosła 717 806,70 zł. Podmioty dokonały zwrotu w wysokości 718 318,70 zł, w tym odsetki w wysokości 357,71 zł oraz kwota 160,93 zł nadpłaty, którą WUP w Krakowie zwrócił do podmiotu⁶⁶. Kwotę 6,64 zł zaliczono w koszt FGŚP.

55. WUP w Krakowie w 10 zbadanych sprawach, spełnienie jednego z kryteriów określonych w art. 15gga ust. 1 ustawy o COVID-19, tj. odpowiedniego statusu wnioskodawcy weryfikował w oparciu o dane zawarte w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Spełnienie pozostałych kryteriów, określonych w art. 15gga ust. 1 - 3 ustawy o COVID-19 weryfikowano w oparciu o oświadczenia zawarte we wnioskach⁶⁷, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń⁶⁸, danych zawartych w rejestrze REGON oraz raporty generowane w bazie SUDOP⁶⁹.

56. Kwoty dofinansowania mieściły się w warunkach wsparcia określonych w art. 15gga ust. 4 ustawy o COVID-19.

57. Nie stwierdzono, aby pracownicy ujęci we wnioskach z art. 15gga/15gggb ustawy o COVID-19 byli objęci świadczeniem przez okres dłuższy niż trzy miesiące, tj. zgodnie z art. 15gga ust. 11 ustawy o COVID-19.

[Akta kontroli str.: 80-86, 155]

Realizacja zadania wskazanego w art. 15gga¹ ustawy o COVID-19

58. W ramach art. 15gga¹ ustawy o COVID-19 do WUP w Krakowie wpłynęło 9 wniosków na łączną kwotę 259 500,00 zł, z czego 4 wnioski rozpatrzono pozytywnie (44,5%) na kwotę 54 000,00 zł, 3 wnioski rozpatrzono negatywnie (33,3%) na łączną kwotę 199 500,00 zł oraz 2 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia (22,2%) wnioski na kwotę 6 000,00 zł.

59. Do badania wybrano 4 wnioski rozpatrzono pozytywnie złożone na kwotę 54 000,00 zł. Przedział czasowy wypłat środków od złożenia wniosków o wsparcie do czasu wypłaty I transzy wynosił od 16 do 71 dni⁷⁰.

⁶⁶ Poz. z rejestru wniosków prowadzonego przez WUP w Krakowie: 1445.

⁶⁷ Zgodnie z art. 15gga ust. 6 pkt 2-7 ustawy o COVID-19.

⁶⁸ Zgodnie z art. 15gga ust. 8 ustawy o COVID-19.

⁶⁹ W 10 sprawach.

⁷⁰ W terminie wynoszącym 16 dni – 2 wnioski; od 61 do 71 dni – 2 wnioski.

60. Dokumentacja związana z realizacją 4 wniosków o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, zawierała w szczególności:

- złożony do WUP w Krakowie, właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, *Wniosek o przyznanie świadczeń na podstawie art. 15gga, art. 15gga¹ albo aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 15ggb ust. 1 ustawy o COVID-19 na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników*, o którym mowa w art. 15gga¹ ust. 1 ustawy o COVID-19, wraz z oświadczeniem zawierającym dane i informacje wskazane w pkt 7 Wniosku oraz oświadczeniami, o których mowa w art. 15gga¹ ust. 4 ustawy o COVID-19, złożonymi pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń wraz z klauzulą wskazaną w ust. 5;
- wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń z FGŚP;
- umowę o świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu.

61. Stosownie do § 2 ust. 5 umowy o świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy, w terminie 30 dni od zakończenia okresu dofinansowania, beneficjent powinien dokonać rozliczenia otrzymanego dofinansowania i złożyć do Urzędu dokumentację potwierdzającą wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem. We wszystkich 4 zbadanych sprawach beneficjenci złożyli *Formularz rozliczeniowy przyznanych środków na podstawie art. 15gga¹*, w terminie wskazanym w umowie.

62. Ze złożonej przez beneficjentów dokumentacji rozliczeniowej wynika, że z wypłaconej kwoty 54 000,00 zł, podmioty wykorzystały 53 100,00 zł. Kwota wykazana przez WUP w Krakowie do zwrotu wyniosła 900,00 zł. Podmioty dokonały zwrotu w wysokości 926,11 zł, w tym odsetki w wysokości 26,11 zł.

63. We wszystkich zbadanych sprawach, WUP w Krakowie spełnienie jednego z kryteriów określonych w art. 15gga¹ ust. 1 ustawy o COVID-19, tj. odpowiedniego statusu wnioskodawcy zweryfikował w oparciu o dane zawarte w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Spełnienie pozostałych kryteriów, określonych w art. 15gga¹ ust. 2 - 4 ustawy o COVID-19 zweryfikowano w oparciu o oświadczenia zawarte we wnioskach, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń i dane zawarte w rejestrze REGON.

64. Kwoty dofinansowania mieściły się w warunkach wsparcia określonych w art. 15gga ust. 4 i 5 ustawy o COVID-19.

65. Nie stwierdzono, aby pracownicy ujęci we wniosku z art. 15gga¹ ustawy o COVID-19 byli objęci świadczeniem przez okres dłuższy niż trzy miesiące.

[Akta kontroli str.: 155]

III. Informacje o kontroli.

Kontrolę przeprowadził Zespół kontrolerów w składzie⁷¹:

- Ewelina Olichwirowicz, główny specjalista w Biurze Kontroli i Audytu, kierownik Zespołu;
- Monika Zielińska-Osiak, główny specjalista w Biurze Kontroli i Audytu, członek Zespołu;
- Beata Firek-Ziaja, specjalista w Biurze Kontroli i Audytu, członek Zespołu.

⁷¹ Upoważnienia z 29 sierpnia 2024 r. nr: BKA-V.0121.17.2024, BKA-V.0121.18.2024, BKA-V.0121.19.2024.

Czynności kontrolne przeprowadzono od 10 września do 29 listopada 2024 r.⁷², z siedzibą w WUP w Krakowie, Plac Na Stawach 1.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowali:

- Pan Jan Gąsienica-Walczak, na stanowisku Dyrektora od 18 lutego 2019 r. do 2 października 2022 r.;
- Pan Arkadiusz Psica, p.o. Dyrektor od 3 października 2022 r. do 31 marca 2023 r., na stanowisku Dyrektora od 1 kwietnia 2023 r. do nadal.

Kierownik Jednostki kontrolowanej skorzystał z prawa do zgłoszenia zastrzeżeń do *Projektu wystąpienia pokontrolnego*. Zastrzeżenia⁷³ zostały rozpatrzone.

IV. Zalecenia pokontrolne

Biorąc pod uwagę ustalenia i oceny przedstawione w *Wystąpieniu pokontrolnym*, zalecam:

Wdrożenie w Urzędzie mechanizmów zapewniających terminowe i rzetelne przyznawanie oraz rozliczanie środków FGŚP, z uwzględnieniem przestrzegania postanowień umów dotyczących wydatkowania środków publicznych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że decyzja w sprawie zwrotu środków przeznaczonych na finansowanie kosztów obsługi realizacji rozwiązań niezwiązanych ściśle z obsługą realizacji rozwiązań przewidzianych dla podmiotów, o których mowa w przepisach ustawy o COVID-19, zostanie podjęta w odrębnym postępowaniu.

Zgodnie z art. 31a ust. 10 ustawy o COVID-19, do przeprowadzania kontroli stosuje się odpowiednio przepisy art. 39a-39d ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy⁷⁴.

Zgodnie z art. 39c ust. 2 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy, u którego przeprowadzono czynności kontrolne, może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Dysponent Funduszu ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

Stosownie do art. 39c ust. 4 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w przypadku nieuwzględnienia przez dysponenta Funduszu zastrzeżeń dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy, w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany do powiadomienia dysponenta Funduszu o realizacji zaleceń.

W myśl art. 39c ust. 5 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w przypadku uwzględnienia przez dysponenta Funduszu zastrzeżeń dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy, w terminie 30 dni, jest obowiązany do powiadomienia dysponenta Funduszu o realizacji zaleceń, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w art. 39c ust. 2 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, zwracam się o przedłożenie

⁷² Czynności kontrolne w siedzibie Urzędu przeprowadzono w okresie 10 - 13 września 2024 r.

⁷³ Pismo z 23 stycznia 2025 r., OR.0810.8.2024.

⁷⁴ t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1087.

informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 39d ust. 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, dysponent Funduszu może nałożyć na dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy odpowiedzialnego za niezrealizowanie zaleceń, karę pieniężną w wysokości do trzykrotnego miesięcznego jego wynagrodzenia, wyliczanego na podstawie wynagrodzenia za ostatnie 3 miesiące poprzedzające miesiąc, w którym nałożono karę, niezależnie od innych środków przewidzianych przepisami prawa.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w wersji elektronicznej.

Z wyrazami szacunku
z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Liwiusz Laska
Dyrektor Generalny
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/